

TÜRKİYE MÜTEAHHİTLER BİRLİĞİ

ÜLKE BİLGİ NOTLARI

GAMBİYA CUMHURİYETİ

- 2020 OCAK -

GAMBİYA CUMHURİYETİ

I- ÜLKE KİMLİK KARTI

RESMİ ADI	GAMBİYA CUMHURİYETİ
KONUŞULAN DİL	İNGİLİZCE (RESMİ DİL)
PARA BİRİMİ	DALASİS (GMD)
BAŞKENTİ	BANJUL
YÖNETİM BİÇİMİ	CUMHURİYET - BAŞKANLIK SİSTEMİ
YÜZÖLÇÜMÜ (km ²)	11 300
NÜFUS (kişi) (2018 - Temmuz)	2 092 731
ULUSLARARASI TELEFON KODU	+220
GSYH (milyar \$) (2018)	1.62
GSYH BÜYÜME ORANI (%) (2018)	6.5
ENFLASYON ORANI (TÜFE) (%) (2019/Ekim)	7.55
ORTALAMA DÖVİZ KURU (\$/GMD) (2019)	50.1
OECD ÜLKE RİSK SINIFLANDIRMASI*	7

Kaynak: CIA - The World Fact Book

*OECD Ülke Risk Sınıflandırmasına göre ülkeler 0 (en düşük) ile 7 (en yüksek) arasında değerlendirilmektedir.

T.C. Banjul Büyükelçiliği :

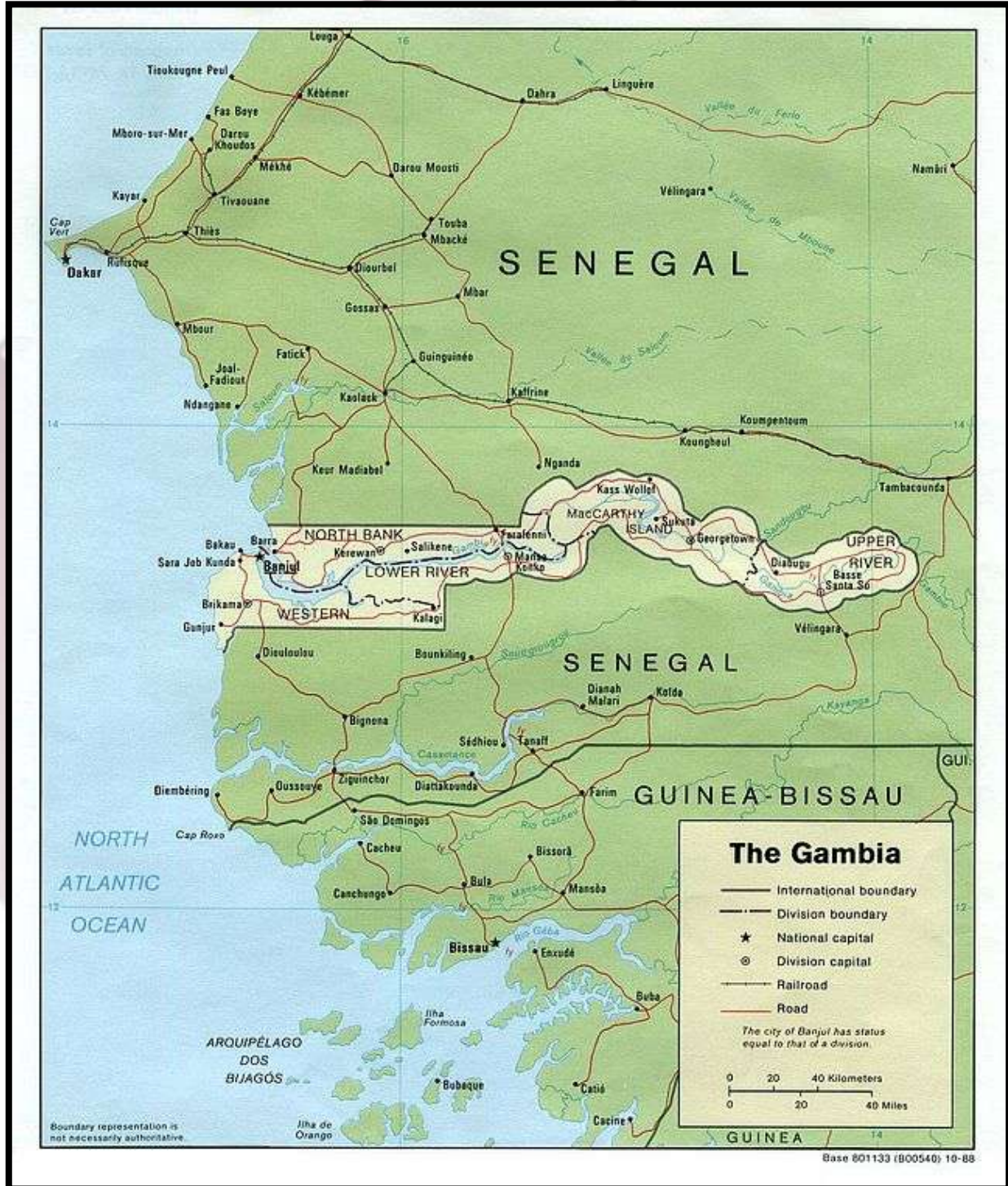
Büyükelçi : Tolga BERMEK
Adres : 29 Kaira Avenue 4th Street Brufut Gardens Banjul- The Gambia
Tel : +220 441 06 50 / 51 / 52 / 53
E-posta : embassy.banjul@mfa.gov.tr
Web Sitesi : <http://banjul.be.mfa.gov.tr/Mission>

T.C. Banjul Ticaret Müşavirliği :

Ticaret Müşaviri : T.C. Senegal Ticaret Müşavirliği'nin görev alanında yer almaktadır.
Özgür İlhan YALNIZ
Adres : Rue Leon Frobenius Villa No: 7-BP: 6060 Etoile, Dakar - Senegal
Tel : +221 33 869 79 94 / +221 33 869 79 91
E-posta : dakar@ticaret.gov.tr

Gambiya Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği :

Büyükelçi : Kemeseng S. M. JAMMEH
Adres : Hilal Mahalesi, Hollanda Caddesi No:31 Çankaya - Ankara
Tel : +90 312 442 57 71
Faks : +90 312 442 57 07
E-posta : gamembank@gmail.com

II- SİYASİ GÖRÜNÜM

Ülkenin resmi adı Gambiya Cumhuriyeti'dir. ("Republic of The Gambia"). Başkanlık rejimi ile yönetilmektedir. Yasama yetkisi Ulusal Meclis'tedir.

İdarenin başı olan Cumhurbaşkanı tek turlu seçim sonucunda çoğunluk oyuyla halk tarafından 5 yıllık bir süre için seçilmektedir. Cumhurbaşkanı, Bakanlar Kurulunu atamakta ve Hükümet Başkanı olarak görev yapmaktadır. Hükümetin başı olan Cumhurbaşkanı aynı zamanda geleneksel olarak Başkomutan, Savunma Bakanı ve ülkenin tek devlet üniversitesi olan Gambiya Üniversitesi'nin Rektörlüğü görevini de deruhte etmektedir.

1994 yılında darbeyle yönetime gelmiş olan bir önceki Cumhurbaşkanı Yahya Jammeh, 1996'da yapılan Cumhurbaşkanlığı seçimleriyle iktidarını pekiştirmiş; 2001, 2006 ve 2011 yıllarında düzenlenen Cumhurbaşkanlığı seçimlerini de kazanmıştır. Ancak 22 yıllık iktidarı, 1 Aralık 2016 tarihinde gerçekleştirilen Cumhurbaşkanlığı seçimlerini 7 muhalif parti ve bağımsız Isatou Touray'ın ortak adayı Adama Barrow'un %43.3 oy oranıyla kazanmasıyla son bulmuştur. Yurtsever Yenilenme ve Yapılanma Birliği (APRC) Partisi'nin adayı olan Cumhurbaşkanı Yahya Jammeh %39.6, Gambiya Demokratik Kongresi (GDC) Partisi'nin adayı Mamma Kandeh ise %17.1 oranında oy alabilmiştir.

Jammeh, 1 Aralık seçim sonuçlarını başlangıçta kabul ederek, yeni seçilen Cumhurbaşkanı Barrow'u kutlamış, ancak birkaç gün sonra kararından vazgeçerek, seçimlerde hile yapıldığı gerekçesiyle seçim sonuçlarını tanımadığını ilan etmiştir.

Jammeh'in Cumhurbaşkanlığı görevini demokratik yollardan devretmeyeceği yönündeki açıklamaları sonrasında, Liberya, Sierra Leone, Gana ve Nijerya Devlet Başkanlarının aktif bir şekilde rol aldıkları ECOWAS girişimi çerçevesinde, adı geçen ülkeden ayrılmaya ikna edilmiş ve Ekvator Ginesi'ne sığınmıştır.

Afrika Birliği (AfB), ECOWAS ve Birleşmiş Milletler'in (BM) desteğini alan Seçilmiş Cumhurbaşkanı Barrow ise, 19 Ocak 2017 tarihinde Gambiya'nın Dakar Büyükelçiliği'nde yemin ederek 26 Ocak 2017 tarihinde görevine başlamıştır.

58 üyeli Gambiya Ulusal Meclisi'nin 53'ü seçimle gelmekte 5'i de Cumhurbaşkanı tarafından atanmaktadır. Ulusal Meclisin başlıca görevi yasa çıkarmak, uluslararası anlaşmaları onaylamak ve idari denetim mekanizmasını yürütmektir.

Dört yılda bir yapılmakta olan Ulusal Meclis genel seçimleri, son olarak 6 Nisan 2017 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Toplam 886 bin kayıtlı seçmenin bulunduğu Gambiya'da seçimlere katılım oranı %40 civarında gerçekleşmiştir.

Gambiya'da yerel seçimler 5 yılda bir yapılmaktadır. Son yerel seçimlerin ilk ayağı 12 Nisan, ikinci ayağı 12 Mayıs 2018 tarihlerinde gerçekleştirilmiş, 2 Belediye Başkanlığı ile 7 Belediye Meclisi üyeliğinden 6'sını Birleşik Demokratik Partisi (UDP), 1'ini ise Gambiya Demokratik Kongresi Partisi (Gambia Democratic Congress Party - GDC) kazanmıştır.

Ülkenin içinde bulunduğu ciddi mali sorunlar ve kaynak yetersizliğine karşın, başta Avrupa Birliği, Birleşmiş Milletler ve Batı Afrika Devletleri Ekonomik Topluluğu (ECOWAS) olmak üzere uluslararası toplumun Barrow iktidarına yönelik desteği devam etmektedir.

Ülkenin üyesi olduğu bazı uluslararası kuruluşlar :

Birleşmiş Milletler (UN), İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT), İngiliz Milletler Topluluğu (The Commonwealth), İslam Kalkınma Bankası (IDB), Afrika Birliği (AU), Batı Afrika Ekonomik Birliği (ECOWAS), Afrika Kalkınma Bankası (AfDB), Dünya Gıda Örgütü (FAO), Dünya Ticaret Örgütü (WTO), Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD), Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim Ve Kültür Kurumu (UNESCO), Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Teşkilatı (UNIDO), Birleşmiş Milletler Liberya Misyonu (UNMIL).

III- GENEL EKONOMİK GÖRÜNÜM

Ülkede serbest piyasa ekonomisi uygulanmaktadır. Gambiya'nın ekonomisi, dış yardımlar ile tarım ve turizm sektörlerinden elde ettiği gelirlere dayanmaktadır.

BM'nin En Az Gelişmiş Ülkeler kategorisinde yer alan ülke, BM Kalkınma Programı (UNDP)'nin verilerine göre, 2017 yılı İnsani Kalkınma Endeksi sıralamasında 189 ülke arasından 174'üncü olmuştur. Böylece Gambiya, düşük İnsani Kalkınma Endeksi'ne sahip 47 ülke içinde yer almış ve Sahra Altı Afrika ülkelerinin ortalamasının altında kalmıştır.

Gambiya ekonomisi 2014 - 2015 yıllarında iki önemli sınamadan geçmiştir. Bunlardan birincisi, Batı Afrika'da ortaya çıkan ebola salgınının Gambiya'da bir vaka tespit edilememesine karşın ülkenin turizm gelirlerine olan ciddi negatif etkisi, diğeri ise yağışların gecikmesi nedeniyle tarımsal üretim miktarında yaşanan önemli azalma sonucu ülkede enflasyonun artması ve gıda güvenliğinin azalmasıdır.

Ülke ağır bir iç ve dış borç yüküyle karşı karşıya olup, 2017 yılı Ocak ayında toplam dış borcun ülkenin GSYİH'sının yaklaşık %130'una tekabül ettiği açıklanmış; ancak, 2018 yılı içerisinde Merkez Bankası ve İstatistik Bürosu tarafından yapılan açıklamalarda milli gelir hesaplamasında baz alınan yılın değiştirilerek 2013 yılının baz alınmaya başlandığı ve yeni hesaplamaya göre ülkenin toplam dış borç yükünün GSYİH'nın yaklaşık %90'na tekabül ettiği bildirilmiştir.

2018 yılı hibe ve gelirlerin toplam değeri yaklaşık 423 milyon ABD Doları, toplam harcama ve net borçlanma 442 milyon ABD Doları, bütçe açığı ise 19 milyon ABD Doları olarak açıklanmıştır.

Gambiya'nın 2018 yılında 101.46 milyon ABD Doları olan ihracatında başlıca ticaret ortakları Senegal, Gine, Mali, Gine Bissau, Fransa, Çin, Hindistan ve İngiltere, 171.61 milyon ABD Doları olarak gerçekleşen 2018 yılı ithalatında ise başlıca ülkeler, Fildişi Sahili, İngiltere, Senegal, Hollanda ve Almanya olmuştur.

Başlıca ihraç mallarını yerfıstığı, balık, kaju, mango, çeşitli sebzeler ve susam teşkil etmektedir. Ayrıca, serbest bölge konumundaki Banjul limanı aracılığıyla, başta komşu Senegal olmak üzere, Afrika ülkelerine her türlü mal “re-export” edilmektedir. Başlıca ithal malları, petrol, makine malzemeleri, makine sanayi malzemeleri ve gıda maddeleri, pamuk, şeker ve şeker mamulleri, hububat, hayvansal ve bitkisel yağlar, elektrikli cihazlardır.

Gambiya'nın 2018-2021 Ulusal Kalkınma Planı kapsamında 22 Mayıs 2018 tarihinde Brüksel'de düzenlenen Uluslararası Gambiya Bağışçılar Konferansı'nda katılımcı ülkeler ile uluslararası ve bölgesel kuruluşlar tarafından toplam 1.7 milyar ABD Doları hibe desteği taahhüdünde bulunulmuştur. Ülkemiz, söz konusu Konferans'ta bulunduğu 500 bin ABD Doları tutarındaki hibe taahhüdünü yerine getirmiştir.

IV- TÜRKİYE - GAMBİYA İLİŞKİLERİ

Gambiya ile diplomatik ilişkilerimiz, İngiltere'den bağımsızlığını kazandığı 1965 yılından bu yana devam etmektedir.

Gambiya, Sahra'nın Güneyindeki Afrika'da askeri alanda yoğun ilişkiler tesis ettiğimiz bir ülkedir. 1991- 2005 yılları arasında Türk Jandarma Eğitim Timi Banjul'da görevlendirilmiş ve ardından askeri danışmanlık mekanizması kurulmuştur.

Gambiya ile münhasıran askeri alanda ve Birleşmiş Milletler (BM), İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) gibi uluslararası platformlar nezdinde yürüttüğümüz ilişkiler, 2011 yılı sonlarında karşılıklı olarak Büyükelçiliklerin açılmasını müteakip daha kapsamlı bir nitelik kazanmıştır.

İki ülke arasındaki karşılıklı üst düzey ziyaretler giderek artmıştır. Gambiya Cumhurbaşkanı Adam Barrow, Cumhurbaşkanımızın davetine icabetle 11-15 Şubat 2018 tarihleri arasında ülkemize resmi bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Cumhurbaşkanı Barrow'a Hükümet Genel Sekreteri ve dönemin Kamu Hizmetleri Başkanı Habib Saihou Drammeh, dönemin Dışişleri, Uluslararası İşbirliği ve Yurtdışında Yaşayan Gambiyalılar Bakanı Ousainou Darboe ve Ticaret, Bölgesel Entegrasyon ve dönemin İstihdam Bakanı Isatou Touray refakat etmiştir.

Son olarak Dışişleri, Uluslararası İşbirliği ve Yurtdışında Yaşayan Gambiyalılar Bakanı Mamadou Tangara ise 18-19 Nisan 2019 tarihlerinde ülkemizi ziyaret etmiştir.

Gambiya ile sürdürülen dostluk ve kardeşlik ilişkileri çerçevesinde, iki ülke arasında çok sayıda Anlaşma, Protokol ve Mutabakat Zaptı imzalanmıştır.

Ülkemiz ile Gambiya arasındaki dış ticaret hacmi 2018 yılında 46 milyon ABD Doları düzeyinde olup, bunun 100 milyon ABD Doları seviyesinin üzerine çıkarılması iki ülke tarafından hedeflenmektedir.

Diğer taraftan, Gambiya ile Türkiye arasındaki ekonomik ilişkiler, Gambiya'nın ticaret hacminin son derece düşük olması, kısmen de işadamlarımız ile yatırımcılarımızın mütevazı ölçekteki bu Afrika ülkesine yeterli ilgiyi göstermemesi nedeniyle kayda değer bir seviyeye ulaşamamaktadır. Ülkedeki altyapı eksikliği, ulaştırma sorunu ve yoksulluk bu ülkeyle ticaretin gelişmesini engelleyen unsurlardandır.

Bununla birlikte, Gambiya ile ekonomik ve ticari işbirliğimizin geliştirilmesi için turizm, inşaat ve tarım sektörleri potansiyel sektörler olarak değerlendirilmektedir.

Türk Hava Yolları Banjul seferlerine 26 Kasım 2018 tarihinde başlamıştır.

Türkiye-Gambiya Dış Ticaret Verileri (ABD Doları) :

YIL	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2015	15 977 196	24 947	16 002 143	15 952 249
2016	18 194 635	3 825	18 198 460	18 190 810
2017	38 399 080	2 776	38 401 856	38 396 304
2018	45 514 951	313	45 515 264	45 514 638
2019 / Kasım	47 511 125	1 404 601	48 915 726	46 106 524

Kaynak : TÜİK

V- MÜTEAHHİTLİK HİZMETLERİ ALANINDAKİ İLİŞKİLERİMİZ

Türk müteahhlik firmaları tarafından Gambiya'da 2019 yılı sonuna kadar 739 535 ABD Doları tutarında 1 adet proje üstlenilmiştir.

Söz konusu proje ESKON Mühendislik firması tarafından 1998 yılında üstlenilmiş olan bir demir haddeleme işidir.

VI – GAMBİYA'YA SEYAHATTE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

Gambiya'ya yapılacak ziyaretlerde, Umuma Mahsus Pasaport, Hususi Pasaport ve Hizmet Pasaportu hamili Türk vatandaşları vizeye tabi bulunmaktadır. Diplomatik Pasaport hamili Türk vatandaşları ise, 90 güne kadar ikamet süreli seyahatlerinde vizeden muaf tutulmaktadır.

Gambiya'ya seyahat edecek vatandaşlarımızın sarıhumma aşısı olmaları gerekmekte olup, sarıhumma hastalığının görüldüğü bir ülkenin herhangi bir bölgesinden gelen yaşları 9 ay üzeri tüm yolculardan sarıhumma aşısı yapıldığını gösteren Uluslararası Aşı Sertifikası ülkeye girişte istenmektedir. Sağlık konusunda en güncel bilgilerin T.C. Sağlık Bakanlığı Hudut ve Sahiller Genel Müdürlüğü'nden temin edilmesi önemle tavsiye edilmektedir.